

## B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

*Kaupungin vuoden 1881 tuloja ja menoja valaiseva taulukko.* Rahatoimikamarin kaupunginvaltuustolle lähettämä taulukko kaupungin todellisista tuloista ja menoista vuonna 1881 ei antanut <sup>1)</sup> valtuustolle toimenpiteen aihetta.

*Kaupunginkassan katsastus.* Kaupunginkassan katsastajiksi valtuusto valitsi <sup>2)</sup> vtt Nybomin ja Svenssonin ja heidän varamiehikseen vtt Österholmin ja Lindforsin.

*Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastus.* Kaupungin irtaimen omaisuuden katsastusmiehiksi kaupunginvaltuusto valitsi <sup>2)</sup> vtt Steniuksen ja Tallgrénin ja heidän varamiehekseen vtn Lundqvistin.

*Kaupungin vuoden 1881 tilien tarkastus.* Sen jälkeen kun tilintarkastajain kertomus heidän toimittamastaan kaupungin vuoden 1881 tilien tarkastuksesta sekä rahatoimikamarin y.m. viranomaisten sen johdosta antamat selitykset olivat saapuneet, kaupunginvaltuusto antoi <sup>3)</sup> valiokunnalle tehtäväksi lausua mielipiteensä tilintarkastuskertomuksesta ja valitsi sen jäseniksi vtt Laurellin, Nybomin ja Dittmarin. Valiokunnan annettua mietintönsä <sup>4)</sup> valtuusto sen mukaisesti myönsi <sup>5)</sup> kaupungin hallinnollisille viranomaisille vastuuvapauden vuodelta 1881. Samalla valtuusto valiokunnan ehdotuksesta päätti olla rahatoimikamarin ja tilintarkastajain ehdottamalla tavalla poistamatta erinäisiä tileissä siirtyvinä esiintyviä ennakkoja.

*Vastuuvapaus kansankirjastotalon rakennustoimikunnalle.* Sitten kun kansankirjastotalon rakennustoimikunta talon valmistuttua oli jättänyt valtuustolle sen piirustukset, rakennuskustannusten tilit sekä rakennusvarain ylijäämän, Smk 328: 72, valtuusto kehoitti <sup>6)</sup> rahatoimikamaria katselmuksen tapahduttua ottamaan talon vastaan, tarkastuttamaan tilit ja ilmoittamaan valtuustolle näiden toimitusten tuloksen, minkä ohessa valtuusto päätti suorittaa ylijäämävarat kaupunginkassaan.

Myöhemmin rahatoimikamari ilmoitti kirjastotalossa toimitetun katselmuksen jälkeen luovuttaneensa sen kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan lähempään valvontaan ja hoitoon. Samalla kamari, joka oli antanut asianmukaisesti tarkastaa tilit, ehdotti, että rakennustoimikunnalle myönnettäisiin tilivapaus.

Samalla kun valtuusto myönsi <sup>7)</sup> rakennustoimikunnalle täyden vastuuvapauden, valtuusto päätti ilmaista mainitulle toimikunnalle kiitollisuutensa siitä tavasta, jolla se oli tehtävänsä suorittanut.

*Rahatoimikamarin vuosien 1877 ja 1878 tilejä koskeva oikaisuuttu.* Yleinen revisionioikeus oli vuonna 1881 antamassaan tuomiossa jättänyt huomioon ottamatta ne muistutukset, jotka siviilivirkakunnan leski- ja orpokassan ensimmäinen sihteeri, lehtori N. K. Nordenskiöld oli esittänyt Helsingin kaupungin rahatoimikamarin tilejä vastaan, mikäli ne koskivat mainitun kassan varoja vuosilta 1877 ja 1878. Tämä päätös, joka vuonna

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 12 §. — <sup>2)</sup> S:n 10 p. tammik. 13 §. — <sup>3)</sup> S:n 29 p. kesäk. 1 §. — <sup>4)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 24. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 24 p. lokak. 1 §. — <sup>6)</sup> S:n 5 p. syysk. 2 §. — <sup>7)</sup> S:n 5 p. jouluk. 3 §.

1882 ilmoitettiin kaupunginvaltuustolle tiedoksi, ei aiheuttanut <sup>1)</sup> toimenpidettä sen taholta.

Sen jälkeen kun lehtori Nordenskiöld kuitenkin oli valittanut senaattiin mainitusta tuomiosta ja senaatti sen johdosta oli pyytänyt kaupunginvaltuustolta selitystä asiasta, valtuusto antoi <sup>2)</sup> vttlle Dittmarille ja Brummerille tehtäväksi laatia tällaisen selityksen ehdotuksen. Sen jälkeen valtuusto muutoksitta hyväksyi <sup>3)</sup> heidän laatimansa ehdotuksen.

*Uuteen uudisrakennus- ja järjestelylainaan kuuluvien obligatioiden teksti ja kuolelusuunnitelma.* Lisättyjen kaupunginvaltuutettujen vuonna 1881 tekemän päätöksen <sup>4)</sup> mukaisesti rahatoimikamari vuonna 1882 antoi varsinaiselle valtuustolle ehdotuksen sen kaupungille otettavan uudisrakennus- ja järjestelylainan obligatioiden tekstiksi ja kuolelusuunnitelmaksi, jonka lisätty valtuusto ensiksi mainittuna vuonna oli päättänyt otettavaksi ja jonka ottamiseen oli hankittu asianmukainen lupa. Varsinainen valtuusto lähetti <sup>5)</sup> kamarin ehdotuksen valiokuntaan, johon kuului vtt Laurell ja Borg sekä kollegiasessori N. C. Westermarck. Lausunnossaan tämä valiokunta puolsi kuolelusuunnitelman hyväksymistä tehtyään siihen erään muodollisen muutoksen ja ehdotti obligatiotekstiin tehtäväksi joitakin muita muutoksia, joiden tarkoituksena oli ensiksikin tekstin lyhentäminen ja yksinkertaistaminen, toiseksi antaa obligatioille Helsingin kaupungin antamien velkakirjain luonne, kolmanneksi selvästi ilmaista, että sekä talongit että kupongit olivat käypiä haltijan kädessä, minkä ohessa valiokunta esitti, että obligatioteksti laadittaisiin myöskin suomenkielellä ruotsinkielen rinnalla. Varsinainen valtuusto hyväksyi <sup>6)</sup> sen jälkeen valiokunnan ehdotukset sekä kuolelusuunnitelmaksi että obligatiotekstiksi, viimeksi mainitun tehtyään siihen pienen muutoksen, samoin kuin talonkien ja kuponkien tekstin, ja päätti anoa senaatilta vahvistusta kuolelusuunnitelmalle ja teksteille. Senaatti näki <sup>7)</sup> sen jälkeen kohtuulliseksi vahvistaa sekä obligatioiden ynnä talonkien ja kuponkien tekstin että kuolelusuunnitelman, kuitenkin ehdoin, että selonteko lainan kuoleluksen edistymisestä oli vuosittain julkaistava Suomen virallisissa lehdissä ja paikkakunnan laajemmalti levinneissä suomen- ja ruotsinkielisissä sanomalehdissä ja kuukauden kuluttua tilintarkastuksen päättymisestä lähetettävä maistraatin välityksellä senaattiin.

Siten vahvistettu obligatioteksti oli sanamuodoltaan seuraava:

### **Helsingin kaupungin lainaobligatiooni kolmestatuhannesta Suomen markasta.**

Litt. A. 4 ½ %. N:o 000.

Tästä obligatioonista, joka on osuus erästä Keisarillisen Majesteetin armollisella luvalla otetusta lainasta erinäisten täällä tapahtuvain uudisrakennus- ja järjestelytöiden kustantamista varten, maksaa Helsingin kaupunki haltijalle siinä järjestyksessä kuin tätä lainaa koskeva armollinen päätös 4 p:ltä elokuuta v. 1882 määrää, kolmetuhatta markkaa kultarahaa ynnä sille kasvavan koron kanssa neljän ja puolen prosentin mukaan vuodelta. Helsingissä 1 p:nä toukokuuta v. 1882.

Helsingin kaupungin puolesta:

Sen rahatoimikamari.

Rahatoimikamarin jäsenten allekirjoitukset.

Nimellä vahvist. N. N.

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 24 p. tammik. 10 §. — <sup>2)</sup> S:n 7 p. kesäk. 6 §. — <sup>3)</sup> S:n 29 p. kesäk. 18 §. — <sup>4)</sup> Ks. s. 173 ja seur. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 28 p. maalisk. 4 §. — <sup>6)</sup> S:n 26 p. huhtik. 1 §. — <sup>7)</sup> Suomen as. kok. n:o 22 v. 1882.

Merk. N. N.

Merkitty Suomenmaan valtionkonttorissa N. N.

Keisarillisen Majesteetin 4 p:nä elokuuta v. 1882 annetun armollisen päätöksen nojassa noudatetaan tästä Helsingin kaupungin lainaobligatioonista seuraavia määräelmiä:

1:ksi. Lainasummasta, joka on yksi miljoona viisisataa viisikymmentä tuhatta (1,550,000) markkaa kultarahaa, ulosannetaan:

|                                                   |                           |
|---------------------------------------------------|---------------------------|
| 150 kpl. obligatiooneja Litt. A. à 3,000 markkaa, | vastaten 450,000 markkaa. |
| 700 » » » B » 1,000 » » » 700,000 »               |                           |
| 800 » » » C » 500 » » » 400,000 »                 |                           |

2:ksi. Obligatioonit (velkasetelit) asetetaan haltijalle ja niitä allekirjoittavat kaikki kaupungin rahatoimikamarin jäsenet, nimellä vahvistaa kamarin sihteeri ja muistoon merkii kaupunginkamreeri. Ennenkuin kaupunki obligatioonin ulosantaa, on se valtionkonttorissa muistoon merkittävä, jonka ohessa valtion kontrollileima pannaan sekä itse obligatioonin että sen myötä oleviin talonkiin (emälippuun) ja kuponkeihin (kasvulappuihin).

3:ksi. Kaikkiin obligatiooneihin pannaan antopäiväksi 1 p:nä toukokuuta v. 1882 ja niille kasvaa siitä päivästä lukein neljä ja puoli prosenttia vuotuista korkoa, joka maksetaan ulos puolen vuoden määräajoin 1 p:nä toukokuuta ja 1 p:nä marraskuuta.

4:ksi. Kunkin obligatioonin ohessa on kaksi kolmatta puolen vuoden korkokuponkia ensituleviksi yhdeksitoista vuodeksi, niin myös yksi talonki. Kuponkien ja talonkin, jotka ovat käypä haltijan kädessä, pitää olla varustetut rahatoimikamarin puheenjohtajan ja sihteerin kivipiirteellisillä nimikirjoituksilla. Yllämainitun koronmaksu-määräajan loputtua ja samalla tavoin edelleenkin niin kauan kuin laina pysyy ja kunnes se täydelleen maksetaan, annetaan kaupungin rahatoimikonttorissa maksettavaksi joutumattomaan obligatioonin kuuluvan talonkin takaisinsaamista vastaan lman maksutta uudet kuponkilehdet lähinnä seuraaviksi yhdeksitoista vuodeksi ynnä niihin kuuluvan talonkin kanssa.

5:ksi. Laina maksetaan takaisin kolmenneljättä vuoden kuluessa toukokuun 1 p:stä v. 1882 lukein siten että 1 p:nä marraskuuta joka vuosi paitsi kolmena ensimmäisenä vuotena pidetään ulosarpomus tässä alla olevan kuoletuskaavan mukaan. Ne obligatioonit, jotka ulos arvotaan marraskuun 1 p:nä, lunastetaan 1 p:nä seuraavaa toukokuuta.

6:ksi. Obligatioonien ulosarpominen toimitetaan kaupungin rahatoimikamarissa julkisen notariuksen läsnä ollessa, josta toimesta asianmukainen notariviran todistuskirja on tehtävä; ja on obligatiooninhaltija oikeutettu joko itse taikka asiamiehen kautta saapuvilla olemaan näissä arpomisissa. Kunkin arpomatoimituksen päätös on viipymättä julkaistava kuulutuksella Suomen virallisissa sekä joissakuissa paikkakunnan yleisemmästi luetuissa ruotsin- ja suomenkielisissä sanomalehdissä, ynnä tiedonannon kanssa kaikista niistä obligatiooneista, jotka edellisistä arpomisista saattavat olla pois jääneet lunastettavaksi tuomattomina.

7:ksi. Maksettaviksi käyneet obligatioonit ja korkokupongit pitää vaadittaessa lunastettaman tšekäläisessä rahatoimikonttorissa.

8:ksi. Korkoa ulosarvotulta obligatioonilta suoritetaan ainoastaan obligatioonin lunastamiseen määrättyyn maksupäivään asti.

9:ksi. Kun ulosarvottu obligatioon lunastettavaksi tuodaan, pitää kaikki siihen kuuluvat, sen maksupäivänä suoritettavaksi joutumattomat kupongit sekä talonki takaisin annettaman. Jos jokin näistä kupongeista puuttuu, pidätetään sen nimellismäärä itse pääomasta.

10:ksi. Obligatioonit eivät ennen ulosarpomista eivätkä kupongit ennen maksettavaksi käymistä ole niiden lainsäännösten alaisia, jotka koskevat velkasaamisten kanneaikaa. Kuitenkin on semmoisen ulosarvotun obligatioonin haltija, jota ei ole lunastamista varten esin tuotu viidessätoista vuodessa siitä kuin se on joutunut maksettavaksi, kadottanut kaiken oikeuden korvauksen saantiin niistä.

11:ksi. Obligatioonit tahi talonki, joka on kadonnut tahi tapaturman kautta hävinnyt, voidaan laillisessa järjestyksessä kuolettaa sekä sitten uusi sen sijaan antaa.

12:ksi. Lainan kirjanpito tapahtuu rahatoimikonttorissa ja tulee vuotuisen tilintarkastukseen kaupungin muiden tililaskujen yhteydessä.

*Tuulaakin kantamisperuste.* Läänin kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuuston lausuntoa niistä perusteista, joiden mukaisesti tuulaakia oli

kaupungissa kannettava vuosina 1883—92, valtuusto lähetti <sup>1)</sup> asian rahatoimikamariin, mutta tämän lausunto ei saapunut vuoden varrella.

*Kaupungin osuus vuoden 1881 paloviinaverosta.* Maistraatti ilmoitti, että kaupungin osuus paloviinan valmistusverosta vuodelta 1881 oli Smk 7,070: 56 ja oli luovutettu kaupungin käytettäväksi. Lähetettyään <sup>2)</sup> asian talousarviovaliokuntaan valtuusto sen mietinnössään <sup>3)</sup> tekemän ehdotuksen mukaisesti päätti <sup>4)</sup> vuoden 1883 talousarvion järjestelyssä osoittaa mainitusta rahamäärästä 4,500 markkaa avustukseksi taideteollisuusyhdistyksen veistokoululle ja loput kansankirjaston ja lukusalin menojen suorittamiseen.

*Veronkantoaikojen määrääminen.* Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti <sup>5)</sup>, että vuoden kuluessa järjestettäisiin kaksi kunnallisverojen kantokautta, toinen toukokuun jälkipuoliskolla tai mahdollisesti kesäkuun alussa ja toinen syyskuun alkupuoliskolla; kamari valtuutettiin tarkemmin määräämään veronkantopäivät.

*Kaupungin veronkantotoimen järjestäminen.* Kaupunginvaltuutien ja ulosottoapulaisten palkankorotusta koskevan asian <sup>6)</sup> yhteydessä rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuustolle, että ryhdyttäisiin toimenpiteisiin, jotta kaupunki oikeutettaisiin siinä tapauksessa, ettei veroja ja maksuja suoritettu määräaikana, kantamaan laiminlyöneiltä korotuksen, joka olisi enintään 5 % erääntyneestä maksamattomasta määrästä. Valtuusto oli aikaisemmin käsitellyt samaa tarkoittavan ehdotuksen, mutta hylännyt <sup>7)</sup> sen. Viitaten silloin eräässä valiokunnan mietinnössä <sup>8)</sup> esitettyyn asian selvittelyyn, joka tarjosi yksityiskohtaisemmat perustelut ehdotukselle, kamari lausui, että prosenteiksi määrätylle lisämaksulle näytti olevan annettava etusija ennen kiinteätä ulosottomaksua, koska edellinen menettelytapa kohdistuisi rästiläisiin tasaisemmin ja oikeudenmukaisemmin ja olisi korkeampiveroisille ankarampi rangaistus verojen suorituksen laiminlyömisestä. Koska ehdotetun toimenpiteen kuitenkin voitiin katsoa merkitsevän kunnallisasetuksen muutosta, voitiin se kenties toteuttaa ainoastaan lainsäädäntötietä.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti <sup>9)</sup> kehoittaa rahatoimikamaria laatimaan ja ensi tilassa valtuustolle antamaan täydellisen ehdotuksen kaupungin veronkantotoimen järjestämisestä ja sen yhteydessä lausunnon rästinä olevien verojen perimisestä.

*Lyhennysluetteloiden tarkastus.* Sen jälkeen sen maistraatti oli lähettänyt kaupunginvaltuustolle tarkastettavaksi vuoden 1880 henkirahojen ja suostuntaverojen lyhennysluettelot, valtuusto uskoi <sup>10)</sup> niiden tarkastuksen valiokunnalle, johon kuuluivat vtt Stenius, Tallgrén ja Sandberg. Sen jälkeen antamassaan lausunnossa valiokunta huomautti m. m., että suuri joukko luetteloihin merkittyjä henkilöitä tiettävästi oleskeli kaupungissa, vieläpä että osalla oli oma vakinainen asuntokin, minkä takia valiokunta ei voinut puoltaa sellaisen todistuksen antamista, että luetteloihin merkityt henkilöt eivät asuneet tai oleskelleet paikkakunnalla. Koska kaupunginvaltuuston Helsingin laajuisessa kunnassa oli mahdotonta omata tällaisen todistuksen antamisen edellyttämää henkilötuntemusta, vastaava valiokunta aikaisemmin oli ehdottanut <sup>11)</sup>, että valtuusto anois vapautusta

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 19 p. jouluk 3 §. — <sup>2)</sup> S:n 24 p. lokak. 5 §. — <sup>3)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 31. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §. — <sup>5)</sup> S:n 26 p. huhtik. 3 §. —

<sup>6)</sup> Ks. s. 231. — <sup>7)</sup> Ks. s. 113 ja seur. — <sup>8)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 3 v:ltä 1880. —

<sup>9)</sup> Valt. pöytäk. 5 p. syysk. 22 §. — <sup>10)</sup> S:n 3 p. lokak. 9 §. — <sup>11)</sup> Ks. s. 116.

kyseisen todistuksen antamisvelvollisuudesta. Kun valtuusto kuitenkin ei ollut halunnut hyväksyä tätä ehdotusta, valiokunta ilmoittaen edellä mainitut tosiasiat jätti valtuuston ratkaistavaksi, mihin toimenpiteisiin asiassa oli ryhdyttävä.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti <sup>1)</sup> palauttaessaan luettelot maistraattiin vaadittuna todistuksena ilmoittaa, että useiden henkilöiden, jotka oli merkitty luetteloihin »ei tavatuiksi», oli todettu edelleen asuvan kaupungissa, ja että tästä oli tehty merkintä luetteloihin, mutta että muiden niihin merkittyjen henkilöiden oleskelupaikka oli valtuustolle tuntematon.

*Majoitusmaksujen veloituksen lopettaminen.* Viitaten tammikuun 18 p:nä 1882 sotilasmajoituksen suorittamisen perusteista annettuun asetukseen ja kun vuonna 1881 taksoituksella kootuista majoitusvaroista oli jäänyt niin suuri säästö, että niiden ja vuoden 1882 arvioidun majoitustuulaakin yhdessä oli katsottu riittävän sotilasmajoituskustannusten suorittamiseen viimeksi mainittuna vuonna, rahatoimikamari esitti kaupunginvaltuustolle, että vuonna 1882 ei määrättäisi kunnan majoitusvelvollisten jäsenten maksettavaksi mitään majoitusmaksua. Valtuusto myöntyi <sup>2)</sup> kamarin esitykseen.

*Julkisista huvitilaisuuksista ja eräiltä ulkomaalaisilta kannetut vaivaismaksut.* Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1881 antanut <sup>3)</sup> valiokunnalle tehtäväksi harkita, oliko valtuuston valitettava läänin kuvernöörin päätöksestä, jolla kuvernööri oli evännyt valtuuston anomuksen, että vaivaihoidon hyväksi jatkuvasti uuden yleisen vaivashoitoasetuksen maaliskuun 17 p:nä 1879 tultua voimaan saisi kantaa maksuja julkisista huveista ja matkustelevilta silmäkääntäjiltä, kauppaedustajilta y. m. Valiokunnan mietintöä esiteltäessä valtuusto vuonna 1882 päätti <sup>4)</sup> hyväksyen valiokunnan laatiman valituskirjelmäehdotuksen senaatilta anoa, että kuvernöörin päätös kumottaisiin. Senaatti hylkäsi <sup>5)</sup> kuitenkin s. v. valtuuston valituksen.

*Suoritetujen vaivaismaksujen palauttaminen.* Senaatin hylättyä <sup>5)</sup> kaupunginvaltuuston valituksen, joka koski kaupungin oikeutta saada jatkuvasti vaivaihoidon hyväksi kantaa maksuja m. m. julkisista huveista, oli Nya theaterhusaktiebolaget nimisen yhtiön johtokunta rahatoimikamarilta anonut että sille maksettaisiin takaisin 2,424 markkaa eli se määrä, jonka se yleisestä vaivashoidosta annetun uuden asetuksen voimaantulemisen, t. s. vuoden 1879 maaliskuun 17 p:n jälkeen, oli maksanut teatteriesityksistä. Valtuusto hyväksyi <sup>6)</sup> johtokunnan anomuksen, jota kamari oli puoltanut.

*Satamamaksujen alennus.* Ångfartygsaktiebolaget Sverige—Norge nimisen höyrylaivosakeyhtiön anomuksen, että sen höyrylaivalle Solidelle, joka oli tarkoitettu ylläpitämään säännöllistä laivaliikennettä Kristianian ja Pietarin välillä poiketen m. m. Helsinkiin, myönnettäisiin huojoennusta satamamaksuista, kaupunginvaltuusto lähetettyään <sup>6)</sup> sen ensin rahatoimikamariin hyväksyi <sup>7)</sup> sikäli, että mainitulle höyrylaivalle, jos se säännöllisillä matkoillaan ilmoitetulla reitillä vähintään kerran kuukaudessa kävi Helsingissä, toistaiseksi myönnettiin 40 %:n alennus voimassa olevassa

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 5 p. jouluk. 8 §. — <sup>2)</sup> S:n 28 p. maalisk. 6 §. — <sup>3)</sup> Ks. s. 177. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 24 p. tammik. 2 §. — <sup>5)</sup> S:n 5 p. syysk. 14 §. — <sup>6)</sup> S:n 26 p. huhtik. 11 §. — <sup>7)</sup> S:n 7 p. kesäk. 9 §.

liikennetaksassa säädetyistä, tonnilta ja matkalta kannettavista satamamaksuista.

*Torien vakinaisista myyntipaikoista suoritettavien maksujen taksa.* Vuoden 1880 tilintarkastuskertomuksen käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto vuonna 1881 oli antanut <sup>1)</sup> rahatoimikamarille tehtäväksi antaa valtuustolle ehdotuksen markkinakojuista ja -pöydistä suoritettavien maksujen uudeksi taksaksi. Rahatoimikamarin sen johdosta vuonna 1882 laatiman ehdotuksen kaupungin torien vakinaisista myyntipaikoista suoritettavien maksujen taksaksi valtuusto julkaistuaan <sup>2)</sup> sen painosta lähetti <sup>3)</sup> valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Brummer, Borg, Eskolin ja Tallgrén sekä kunnallisneuvos O. Höijer. Valiokunta ei antanut mietintöään kertomusvuoden kuluessa.

*Vuoden 1881 koiraveron.* Maistraatin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi <sup>4)</sup> aktuaari A. Grönholmille 25 markan suuruisen palkkion vuoden 1881 koiraveron kannosta ja päätti, että kertynyt vero ensi sijassa oli käytettävä vesikauhun takia menetettyjen kotieläinten korvaamiseen ja jäljelle jäävä osa maksettava kaupunginkassaan.

*Raastuvanoikeuden rikosasian notariusten palkankorotus.* Yhteinen raastuvanoikeus anoi, että kaupunginvaltuusto vuoden alusta lukien tois- taiseksi ja kunnes kaupungin virkamiesten suunniteltu uusi palkkasääntö vahvistettiin, määräisi 1,000 markan suuruisen vuotuisen lisäpalkkion maksettavaksi kullekin raastuvanoikeuden rikosasiain notariuksista sekä sen ohessa myöntäisi heille oikeuden korvauksen saamiseen rahatoimi- konttorista alistettujen asiain toimitusasiakirjain ja vangituille henkilöille annettujen pöytäkirjain puhtaaksikirjoituksesta aiheutuneista kustan- nuksista asianomaisen oikeuden puheenjohtajan hyväksymän laskun mu- kaan. Tämän johdosta valtuusto päätti <sup>5)</sup> kuluvaksi vuodeksi myöntää rikosasiain notariuksille yhteisen raastuvanoikeuden ehdottamat edut sekä määrätä mainitun oikeuden uutta työjärjestystä koskevaa kysymystä käsittelemään asetetulle valiokunnalle <sup>6)</sup> tehtäväksi antaa valtuustolle lausunnon rikosasiain notariuksille vastedes myönnettävistä palkkaeduista. Sen jälkeen kun tämä valiokunta asiasta antamassaan mietinnössä <sup>7)</sup> oli rikosasiain notariusten vastaisten palkkaetujen suhteen asettunut yhteisen raastuvanoikeuden esityksen kannalle, valtuusto hyväksyi <sup>8)</sup> tämän muu- toksitta.

*Kaupunginvoutien ja ulosottoapulaisten palkankorotus.* Sen johdosta, että eräässä senaatin päätöksessä oli julistettu, ettei kaupunginvoudeilla ja ulosottoapulaisilla kunnallis- ja kirkollisverojen jäämiä periessään ollut oikeutta ulosottopalkkioitten kantamiseen, vakinaiset ja ylimääräiset kaupunginvoudit, joiden vuotuiset palkkaedut silloin olivat 1,600 markkaa, anoivat, että heille myönnettäisiin palkankorotusta 2,400 markkaa vuodelta ja ulosottoapulaisille, joiden palkkaedut olivat 800 markkaa vuodessa, 1,000 markkaa. Maistraatin puollettua tätä anomusta siten muutettuna, että kaupunginvoutien palkanlisäys määrättäisiin 2,000 markaksi, kaupun- ginvaltuusto lähetti <sup>9)</sup> asian rahatoimikamariin.

Rahatoimikamarin asiasta antaman lausunnon saavuttua kaupungin- valtuusto pääasiallisesti kamarin ehdotuksen mukaisesti päätti <sup>10)</sup> korottaa

<sup>1)</sup> Ks. s. 173 — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. 29 p. kesäk. 17 §. — <sup>3)</sup> S:n 10 p. lokak. 5 §. — <sup>4)</sup> S:n 24 p. tammik. 7 §. — <sup>5)</sup> S:n 7 p. helmik. 8 §. — <sup>6)</sup> Ks. s. 248. — <sup>7)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 17. — <sup>8)</sup> Valt. pöytäk. 5 p. syysk. 24 §. — <sup>9)</sup> S:n 29 p. ke- säk. 5 §. — <sup>10)</sup> S:n 5 p. syysk. 22 §.

sekä vakinaisten että avustavien kaupunginvoutien kiinteätä vuosipalkkaa tai palkkiota syyskuun 1 p:stä 1882 vuoden 1883 loppuun 800 markkaa, joten se nousisi 2,400 markkaan, minkä lisäksi heille samalta ajalta oli maksettava 50 pennin palkkio jokaiselta kunnallisverojäämän verokuiltalta, jonka veromäärän he olivat perineet, sekä että ulosottoapulaisten vuosipalkkaan samalta ajalta myönnettäisiin 400 markan korotus, jolloin se nousisi 1,200 markkaan. Vuoden 1883 talousarvion järjestelyn yhteydessä valtuusto talousarviovaliokunnan ehdotuksesta<sup>1)</sup> selvensi<sup>2)</sup> tätä päätöstä siten, että mainittu 50 pennin kantopalkkio oli suoritettava ainoastaan kannetuista kunnallisverojäämistä, mutta ei tuulaaki- y.m. maksuista, minkä ohessa rahatoimikamaria kehoitettiin velvoittamaan kaupunginvoudit kantamaan nämä maksut ilman että he saivat siitä erityistä palkkiota.

*Ylimääräisten kaupunginvoutien ottaminen palvelukseen.* Kaupunginvaltuusto epäsi<sup>3)</sup> kaupunginkamreerin tekemän ja rahatoimikamarin hyväksyttäväksi puoltaman esityksen määrärahan myöntämisestä enintään kolmen ylimääräisen kaupunginvoudin palkkaamiseen toistaiseksi.

*Kaupunginpalvelijain palkankorotus.* Maistraatin kanslian kaupunginpalvelijain O. H. Carlingin ja A. J. Olinin esittämän palkankorotusanomuksen kaupunkinvaltuusto lähetti<sup>4)</sup> talousarviovaliokuntaan. Talousarvion käsittelyssä valtuusto päätti<sup>2)</sup> valiokunnan talousarviomietinnönsään<sup>1)</sup> tekemän ehdotuksen mukaisesti merkitä kaupungin vuoden 1883 menosääntöön kummallekin hakijalle kalliinajanlisäyksen korotukseksi 200 markkaa.

*Oikeus virkapuvun saamiseen kaupungin kustannuksella.* Muutamain kaupunginpalvelijain esittämän anomuksen, että heille hankittaisiin virkapuvut kaupungin kustannuksella, valtuusto jätti<sup>5)</sup> ratkaisematta, kunnes kysymys kaupungin virkamiesten yleisestä palkankorotuksesta otettiin tutkittavaksi.

*Kaupunginkamreerin palkankorotus.* Kaupunginkamreerinviran tultua avoimeksi<sup>6)</sup> entisen haltijan kuoleman jälkeen rahatoimikamari esitti, että kaupunginkamreerin palkka korotettaisiin 6,000 markasta 7,600 markkaan säilyttämällä hänelle tuleva ikäkorotus, 500 markkaa vuodelta joka viides vuosi kahdenkymmenen vuoden aikana, ja palkkio tilien asianmukaisesta antamisesta, 400 markkaa. Kaupunginvaltuusto epäsi<sup>7)</sup> tämän anomuksen.

*Lisämääräraha vaakamestarinapulaisen palkkaamista varten.* Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi<sup>8)</sup> vaakamestarinapulaisen palkkaamista varten tuulaakikonttorin ulkomailta saapuvien tavarain osastolle lokakuun 15 p:n ja joulukuun 1 p:n väliseksi ajaksi 300 markan lisäyksen mainitun konttorin vaakamestarinapulaisten määrärahaan.

*Kansankirjaston kirjastonhoitajan palkka.* Kansankirjaston ja lukusalin toimikunnan esityksestä kaupunginvaltuusto päätti<sup>9)</sup>, että mainitun kirjaston kirjastonhoitajan vuotuisen palkkaedun tuli olla 2,000 markkaa ynnä vapaa kahden huoneen asunto lämpöineen kirjastotalossa.

<sup>1)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 31. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §. — <sup>3)</sup> S:n 3 p. lokak. 13 §. — <sup>4)</sup> S:n 24 p. lokak. 2 §. — <sup>5)</sup> S:n 6 p. huhtik. 4 §. — <sup>6)</sup> Ks. s. 255. — <sup>7)</sup> Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 13 §. — <sup>8)</sup> S:n 3 p. lokak. 17 §. — <sup>9)</sup> S:n 6 p. huhtik. 23 §.

*Metsänvartijan palkankorotus.* Kaupunginvaltuusto epäsi <sup>1)</sup> metsänvartija K. Erikssonin tekemän ja rahatoimikamarin puoltaman anomuksen, että hänelle myönnettäisiin 180 markan vuotuinen palkankorotus.

*Palkkiot kansakoulumatrikkeliä pitämisestä.* Kansakoulujohtokunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi <sup>2)</sup> 500 markan palkkion kaupungin yläkansakoulujen matrikkeliä pitämisestä, nim. 150 markkaa kummankin ruotsalaisen ja 150 markkaa kummankin suomalaisen koulun yläkoulun matrikelista.

*Viransijaisuuspalkkiot.* Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1881 pannut pöydälle <sup>3)</sup> asian, joka koski viransijaisuuspalkkion myöntämistä virka-toimittavalle kansakoulutarkastajalle siltä ajalta, jolloin vakinainen tarkastaja, filosofianmaisteri V. W. Öhberg valtiopäivämiehenä otti osaa valtiopäivätyöhön. Vuonna 1882 valtuusto myönsi <sup>4)</sup> kansakoulutarkastaja Öhbergille virkavapauden valtiopäivien ajaksi ja päätti samalla antaa kansakoulujohtokunnalle tehtäväksi valvoa, että hänen toimeensa liittyvät tehtävät asianmukaisesti hoidettiin, mutta olla palkkaamatta hänen sijastaan. Kansakoulutarkastaja Öhbergin valitettua tästä päätöksestä läänin kuvernöörille ja tämän vaadittua valtuustolta selitystä valtuusto huomautti <sup>5)</sup>, että valtiopäivämies ei ollut kunnan kaikkien jäsenten valitsema, minkä johdosta koko kuntaa ei tuntunut voivan velvoittaa osallistumaan puheena olevan viransijaisen palkkaamiseen, sekä että kansakoulutarkastaja Öhberg nautti toimestaan palkkiota eikä sääntöpalkkaa eikä häntä siis voinut rinnastaa vakinaisiin virkamiehiin, joiden voimassa olevien määräysten mukaan virkavapauden ajalta tuli luovuttaa ainoastaan kolmannes palkastaan sijaiselle.

Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi <sup>6)</sup> avoinna olevan kaupunginkamreerinviran hoidattamista varten 500 markan kuukausipalkkion lukien huhtikuun 1 p:stä siihen päivään, jolloin mainittu virka vakinaisesti täytettiin tai siviiliviraston leski- ja orpokassan oikeus palkansäästöön virasta lakkasi.

Tehdystä anomuksesta ja maistraatin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi <sup>7)</sup> alipoliisimestari, kollegiasessori O. A. Ståhlbergille, joka virkaatekevänä hoiti avoinna olevaa kaupungin poliisimestarinvirkaa, 300 markan viransijaisuuspalkkion kuukaudelta sinä aikana, jolloin mainittuun virkaan liittyvä palkka säästettiin siviilivirkakunnan leski- ja orpokassaan.

*Huoneiden vuokralleotto sotilasmajoitusta varten.* Koska oli virinnyt kysymys siitä, että kunnat osittain vapautettaisiin majoitusrasituksesta, majoituslautakunta tiedusteli kaupunginvaltuustolta, tuliko lautakunnan vastedeskin ottaa vuokralle kaupunkiin sijoitettua venäläistä sotaväkeä varten siihen asti vuokratut asuinhuoneistot. Tämän johdosta valtuusto päätti <sup>8)</sup> valtuuttaa lautakunnan vuokravuodeksi 1882—83 edelleen vuokraamaan kyseiset huoneistot, ellei sellaista ratkaisua, joka teki niiden vuokraamisen tarpeettomaksi, tapahtunut ennen vuokrasopimusten uudistamisajan päättymistä. Sen ohessa valtuusto kehoitti lautakuntaa sopimuksia tehtäessä pidättämään kaupungille oikeuden käyttää huoneistoja toiseen tarkoitukseen, ellei niitä tarvittu sotilasmajoitukseen.

Majoituslautakunnan esityksestä kaupunginvaltuusto myöhemmin hy-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 19 p. jouluk. 6 §. — <sup>2)</sup> S:n 10 p. tammik. 7 §. — <sup>3)</sup> Ks. s. 180. — <sup>4)</sup> Valt. pöytäk. 10 p. tammik. 6 §. — <sup>5)</sup> S:n 28 p. helmik. 1 §. — <sup>6)</sup> S:n 16 p. toukok. 3 §. — <sup>7)</sup> S:n 5 p. syysk. 5 §. — <sup>8)</sup> S:n 10 p. tammik. 10 §.



väksyi<sup>1)</sup> lautakunnan ravintoloitsija J. Sundgrenin kanssa tekemän sopimuksen, jonka mukaan hänen haltuunsa siirtyneestä Kleinh'n hotellista vuokravuodeksi 1882—83 luovutettiin huoneet sotilashenkilöille, jotka tilapäisesti kaupungissa oleskellessaan olivat oikeutetut saamaan majoituksen.

*Sotilasmajoituksesta annetun uuden asetuksen soveltaminen.* Koska oli syntynyt epätietoisuutta tammikuun 18 p:nä 1882 sotilasmajoituksen perusteista annetun asetuksen eräiden määräysten soveltamisesta, majoituslautakunta anoi, että kaupunginvaltuusto antaisi lautakunnalle siitä tarpeelliset ohjeet. Tämän johdosta valtuusto päätti<sup>2)</sup> kehoittaa lautakuntaa, kunnes puheena olevassa asetuksessa mainittu tariffi oli laillisesti vahvistettu, luontoismajoituksen antamisessa noudattamaan vuoden 1876 asetuksen määräyksiä, mutta heti lopettamaan vuokratrahain maksamisen sekä ilmoittamaan siitä sotakomissariaatille, minkä ohessa valtuusto valtuutti lautakunnan luontoismajoitusta antaessaan huoneiden lukuun ja niihin liittyviin tarve-esineisiin nähden tekemään kaupungin edun mukaisia sovitteluja.

*Sotilasmajoituksesta aiheutuvien kustannusten suorittamista koskevat ohjeet.* Helpottaakseen siirtymistä tammikuun 18 p:nä 1882 annetussa ja eräissä suhteissa väärinkäsityksiä aiheuttaneessa sotilasmajoituksen suorittamisen perusteita koskevassa asetuksessa säädettyyn uuteen majoitusjärjestykseen senaatti oli määrännyt, että kuvernöörien tuli katsoa, että asianomaiset kaupunkikunnat jatkuvasti kesäkuun 1 p:ään 1882 huolehtivat vuokratrahain maksamisesta kaupunkien kuluvaaksi vuokravuodeksi vahvistamien tariffien mukaisesti saaden ennakolta maksettavan korvauksen Suomen valtion varoista. Sen ohessa senaatti selkkausten välttämiseksi oli määrännyt, että kuvernöörien tuli kehoittaa asianomaisia kaupunkikuntia vielä vuokravuonna 1882—83 majoitusrasituksen suorittamisen suhteen noudattamaan siihen asti voimassa ollutta järjestystä siten, että annettaessa luontoismajoitusta, milloin siihen oikeutetut sotilashenkilöt tai sotilaalliset laitokset sitä halusivat, oli noudatettava vuoden 1876 majoitusohjesäännön määräyksiä ja samana aikana annettaessa käteisiä vuokratrahoja luontoismajoituksen sijasta vuonna 1881 noudatettavaksi vahvistettua tariffia, ja tuli puheena olevien kuntien näistäkin menoista saada täysi korvaus, joka ennakolta maksettaisiin Suomen valtion varoista.

Sen jälkeen kun Uudenmaan läänin kuvernööri, joka senaatin sota-asiaain toimituskunnan välityksellä oli saanut tiedon edellä mainitusta päätöksestä, oli lähettänyt maistraatille jäljennöksen sota-asiaain toimituskunnan asiaa koskevasta kirjelmästä, kaupunginvaltuusto päätti<sup>3)</sup> lähettää kirjelmän majoituslautakunnalle tiedoksi ja noudatettavaksi.

*Luontoismajoituksen rahakorvaus.* Majoituslautakunta antoi kaupunginvaltuustolle tutkittavaksi ja vahvistettavaksi laatimansa ehdotuksen niiksi rahakorvauksiksi, joita kaupunkiin sijoitetun sotaväen vuokravuonna 1882—83 tuli saada nauttia asunnon ja muiden luontoismajoitustujen sijasta. Tammikuun 18 p:nä 1882 sotilasmajoituksen suorittamisen perusteista annetun asetuksen määräysten mukaisesti valtuusto päätti<sup>4)</sup> olla vahvistamatta tätä tariffia ja sen sijaan kehoittaa lautakuntaa kaupungin komendantinvirastosta tiedustelemaan, kutka majoitukseen oikeutetut sotilashenkilöt ja sotilaalliset laitokset kyseisenä vuokravuonna saattoivat tarvita asuntoa

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 7 p. helmik. 4 §. — <sup>2)</sup> S:n 28 p. helmik. 15 §. — <sup>3)</sup> S:n 26 p. huhtik. 2 § ja 16 p. toukok. 12 §. — <sup>4)</sup> S:n 28 p. helmik. 14 §.

ja sen perusteella vuoden 1876 majoitusohjesäännön mukaisesti vuokraamaan ne heille.

*Lakkautettu majoituskorvaus.* Sen johdosta että tammikuun 18 p:nä 1882 annettu asetus oli joissakin suhteissa muuttanut majoituksen suorittamisen perusteita, majoituslautakunta alisti kaupunginvaltuuston tutkittavaksi ja ratkaistavaksi, oliko vuokrankorvausta enää suoritettava ylisotaoikeuden väliaikaisesti määrätyle puheenjohtajalle, kenraalimajuri vapaa-herra B. R. A. Rehinderille sekä kenraalikuvernöörin palveluksessa oleville adjutanteille staabiratsumestari K. A. Boijelle ja kaartinvänrikki O. L. von Alftanille, jotka nauttivat palkkaa Suomen valtion varoista. Valtuusto päätti <sup>1)</sup> kehoittaa lautakuntaa lopettamaan vuokrarahain suorittamisen mainituille upseereille sekä saattamaan tämän sotakomissariaatin tietoon.

*Seurakuntain osuus katuvalaistuskustannuksista.* Senaatin siviilitoimistukunnan vaadittua kaupunginvaltuustolta lausuntoa siitä, oliko korvausta kaupungin luterilaisten kirkkojen ja pappilain viereisten katujen valaistuksesta taksoitettu seurakuntain jäseniltä ja olivatko nämä sen suorittaneet tai oliko toimenpiteisiin sellaisen korvauksen saamiseksi tulevaisuudessa ryhdytty tai aiottu ryhtyä, valtuusto lähetti <sup>2)</sup> asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Dittmar, Elving ja Borg. Valiokunnan laatiman ehdotuksen mukaisesti valtuusto myöhemmin päätti <sup>3)</sup> vastaukseksi ilmoittaa, että sillä kyllä oli ollut ja jatkuvasti oli aikomuksena koettaa saada seurakunnat kustantamaan katuvalaistus niiden kirkkojen ja virkatalojen kohdalta, mutta että tätä tarkoitaviin toimenpiteisiin ei vielä ollut ryhdytty, koska korvausmäärät olivat riippuvaiset valtuuston senaattiin jättämästä esityksestä, joka koski valtion osallistumista katuvalaistuskustannuksiin.

*Lisämääräraha raatihuoneen uudestirakentamista ja muutosrakennustöitä varten.* Rahatoimikamari anoi kaupunginvaltuustolta, että raatihuoneen uudesti- ja muutosrakennustöitä varten kuluvan vuoden menosääntöön otettuun määrärahaan <sup>4)</sup> myönnettäisiin 58,000 markan lisäys. Valtuusto pani ensin asian pöydälle <sup>5)</sup> enintään kuukaudeksi. Myöhemmin kamari merkitsi saman rahamäärän ehdotukseensa vuoden 1883 talousarvioksi. Talousarviovaliokunnan mietinnössään <sup>6)</sup> esittämän ehdotuksen mukaisesti valtuusto kuitenkin talousarvion järjestelyssä jätti <sup>7)</sup> merkitsemättä määrärahaa tähän tarkoitukseen mainitun vuoden talousarvioon.

*Palolennättimen perustaminen.* Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1880 lähettänyt <sup>8)</sup> valiokuntaan vapaaehtoisen palokunnan vireille paneman ehdotuksen palolennättimen järjestämisestä kaupunkiin, mitä palotoimikunta ja rahatoimikamari olivat periaatteellisesti kannattaneet. Vuonna 1881 antamassaan mietinnössä <sup>9)</sup>, jossa valiokunta joka kohdassa yhtyi asiasta aikaisemmin esitettyihin yleisiin näkökohtiin, ja jonka valtuusto vuonna 1882 otti käsiteltäväkseen, valiokunta ehdotti joitakin muutoksia alkuperäiseen ehdotukseen. Niinpä voitiin valiokunnan mielestä toistaiseksi tulla toimeen ilman vapaaehtoisen palokunnan edellyttämää kolmatta eli Kampin paloasemaa ja eteläinen paloasema voi toimia läntisenkin alueen ilmoitusasemana. Erityinen puhelinjohto oli järjestettävä alipalomestarin asuntoon. Mitä palokaappeihin tuli, valiokunta puolsi berliiniläisen Gebrü-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 28 p. helmik. 16 §. — <sup>2)</sup> S:n 24 p. tammik. 14 §. — <sup>3)</sup> S:n 6 p. huhtik. 27 §. — <sup>4)</sup> Ks. s. 166. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 10 p. lokak. 4 §. — <sup>6)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 31 — <sup>7)</sup> Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §. — <sup>8)</sup> Ks. s. 119. — <sup>9)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 29 v:lta 1881.

der Naglo nimisen toiminimen valmistamaa uutta tyyppiä, joka ei vaatinut erityistä vetämistä. Johtolankain kiinnittämiseen talojen seiniin oli hyvissä ajoin hankittava talonomistajain lupa. Valiokunnan laatima arvio työn suorittamisen aiheuttamista kustannuksista päättyi yhteensä 18,000 markkaan.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti<sup>1)</sup> hyväksyen valiokunnan ehdotukset antaa kertomusvuonna enintään 18,000 markan kustannuksin järjestää kaupunkiin palolennättimen sekä kehoittaa rahatoimikamaria hankkimaan halukkailta urakoitsijoilta työn suorittamisesta tarjouksia, joihin tuli liittyä ehdotus palokaappien rakenteesta ja muista yksityiskohdista, toimittamaan ehdotukset, mikäli sitä pidettiin tarpeellisena, ammattimiesten tarkastettaviksi, sen jälkeen hyväksymään kaupungille edullisimman tarjouksen sekä ryhtymään päätöksen toteuttamiseen.

*Poliisivoimain lisääminen.* Sen johdosta, ettei sotilasmiehistöä vuoden 1882 alusta enää määrättäisi kaupungin poliisiin avuksi muuten kuin erikoisissa tapauksissa, oli läänin kuvernööri, joka oli saanut tehtäväkseen ehdottaa tämän johdosta tarpeellisia toimenpiteitä, m.m. esittänyt senaatille, että kaupungin poliisivoimien vahvistamiseksi asetettaisiin kaksi ylikonstaapelia ja kaksitoista konstaapelia järjestyspoliisiin ja kolme konstaapelia etsivään eli tiedustelevaan poliisiin, että uusien ylikonstaapelien tulisi asua kummankin viertotien varrella ja korvauksesta luovuttaa yksi huone konttoriksi tai vartiohuoneeksi, että viertoteillä kulkuvahdissa olevien konstaapelien tuli olla ratsastavia, mihin tarkoitukseen olisi hankittava kuusi hevosta, sekä että poliisilaitokseen hankittaisiin ratsastuksen opettaja. Näiden poliisivoimien lisäysten johdosta tarvittiin poliisilaitoksen menosääntöön useita uusia määrärahoja, nim. järjestyspoliisiin kaksi ylikonstaapelia, 3,000 markkaa, kuusi vanhempaa konstaapelia, 6,600 markkaa, kuusi nuorempaa konstaapelia, 6,000 markkaa, kuusi hevosta, 3,300 markkaa, ja ratsastuksen opettaja, 500: — markkaa, sekä etsivään poliisiin kolme konstaapelia, 3,600 markkaa, eli yhteensä 23,000 markkaa. Kuvernöörin vaadittua kaupunginvaltuustolta lausuntoa esityksestä yleensä ja siitä rahamäärästä, jolla kaupunki suostui osallistumaan poliisin vahvistamisesta aiheutuviin kustannuksiin, valtuusto lähetti<sup>2)</sup> asian valiokuntaan, johon kuuluivat vtt Brummer, von Christierson ja H. Höckert. Kaksi viimeksi mainittua vapautettiin<sup>3)</sup> kuitenkin anomuksestaan tästä tehtävästä ja heidän sijaansa valittiin vt V. Höckert ja palomestari, filosofianmaisteri M. A. Wænerberg.

Ensimmäisessä mietinnössään<sup>4)</sup> valiokunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto myöntäen, että kaupunki oli velvollinen osallistumaan poliisivoiman vahvistamisesta aiheutuviin kustannuksiin samassa suhteessa, joka vallitsi valtion ja kaupungin poliisin palkkaamiseksi suorittamien avustusten välillä, hyväksyisi kuvernöörin ehdotuksen sikäli kuin se koski tärkeimpiä eriä, nim. vanhempien ja nuorempien konstaapelien palkkamäärärahoja. Sitä vastoin voitiin valiokunnan mielestä tulla toimeen ilman ehdotettuja uusia ylikonstaapeleita ja ratsastuksen opettajaa ja supistaa hevosten lukumäärä kuudesta neljään. Myöskään etsivän osaston konstaapelien luvun lisäämistä, jolla ei ollut mitään yhteyttä sotilaspatrullien poistamisen kanssa, valiokunta ei voinut puoltaa. Valiokunnan mielestä oli poliisilaitoksen menosääntöön siten lisättävä seuraavat erät: kuusi vanhempaa konsta-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäkirja 24 p. tammik. 15 §. — <sup>2)</sup> S:n 24 p. tammik. 4 §. — <sup>3)</sup> Ks. s. 265. — <sup>4)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 12.

peliala, 6,600 markkaa, kuusi nuorempaa konstaapelia, 6,000 markkaa, ja neljä hevosta, 2,520 markkaa, eli yhteensä 15,120 markkaa. Mietintöön liittyi tämän mukaisesti laadittu perustellun lausunnon ehdotus, joka oli tarkoitettu valtuuston puolesta annettavaksi kuvernööriille.

Sen jälkeen kun tämä mietintö oli painatettu <sup>1)</sup>, kaupunginvaltuusto hyväksyi <sup>2)</sup> valiokunnan lausuntoehdotuksen sellaisenaan. Kun maistraatti asiasta antamassaan lausunnossa valtuuston puoltamien uusien määrärahojen lisäksi oli ehdottanut poliisilaitoksen menosääntöön otettavaksi myöskin 3,000 markan määrärahan kahta uutta ylikonstaapelia varten ja poliisikamari antamassaan lausunnossa oli kannattanut kuvernöörin esitystä sellaisenaan, kuvernööri palautti asian valtuustoon tiedustellen, halusiko valtuusto yhtyä kuvernöörin kantaan edellä mainittujen ylikonstaapelien suhteen ja ottaa uudestaan käsiteltäväkseen myöskin tarpeellisten uusien hevosten lukumäärää koskevan kysymyksen. Tämän johdosta valtuusto antoi <sup>3)</sup> valiokunnalle tehtäväksi ehdottaa, mihin toimenpiteisiin oli ryhdyttävä kuvernöörin uudestaan kääntynyt valtuuston puoleen.

Valiokunta esitti sen jälkeen kaupunginvaltuustolle uuden mietinnön <sup>4)</sup> asiasta ehdottaen siinä, että kaupunginvaltuusto maistraatin puoltolauseen mukaisesti myöntyisi kuvernöörin lausumaan toivomukseen kahden uuden ylikonstaapelin asettamisesta, jota vastoin valiokunta pysyi ehdotuksessaan, että uusien hevosten lukumäärä rajoitettaisiin neljään. Poliisilaitoksen menosäännön lisäykseen olisi niinmuodoin lisättävä 3,000 markkaa, joten se olisi kaikkiaan 18,120 markkaa, ja kaupungin osuus siitä olisi määrättävä 6,525 markaksi. Valiokunta oheisti tämän mukaisesti laaditun ehdotuksen kuvernööriille lähetettäväksi lausunnoksi.

Asiaa uudestaan esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti <sup>5)</sup> muutoksitta hyväksyä valiokunnan uuden ehdotuksen asiaa koskevaksi lausunnoksi.

*Lisämääräraha rokkosairaalalle.* Terveyslautakunnan esityksestä, jota rahatoimikamari oli puoltanut, kaupunginvaltuusto osoitti <sup>6)</sup> Smk 565: 89 lisäyksi aikaisemmin ylimääräisen rokkosairaalan ylläpitämistä varten myönnettyyn <sup>7)</sup> määrärahaan.

*Lisämääräraha vaivaistalon mielisairaiden rakennusta varten.* Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi <sup>8)</sup> 4,500 markan lisäyksen määrärahaan, joka oli tarkoitettu mielisairaita varten tarpeellisen rakennuksen aikaansaamiseksi vaivaistaloon.

*Vesijohdon ottaminen kaupungin haltuun.* Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1881 antanut <sup>9)</sup> rahatoimikamarille tehtäväksi hyvissä ajoin antaa valtuustolle lopullisen ehdotuksen vesijohdon hoitokysymyksen järjestämisestä vuoden 1882 heinäkuun 1 p:n jälkeen, jolloin insinööri R. Huberin kanssa tehty urakkasopimus vesijohdon hoidosta ja käytöstä päättyi. Kamarin esityksestä valtuusto kuitenkin vuonna 1882 päätti <sup>10)</sup> ensin pidentää insinööri Huberin kanssa tehdyn sopimuksen vielä puoleksi vuodeksi mainitusta päivästä lukien entisen ehdoin ja samalla uudistaa edellisenä vuonna kamarille antamansa tehtävän.

Rahatoimikamari hankki sen jälkeen asettamaltaan valiokunnalta, johon kuuluivat insinöörit H. E. Gummerus, E. E. Wasastjerna ja J. Forsman, lausunnon siitä, miten vesijohdon hoito ja käyttö tulevaisuudessa olisi

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 16 p. toukok. 1 §. — <sup>2)</sup> S:n 7 p. kesäk. 3 §. — <sup>3)</sup> S:n 10 p. lokak. 17 §. — <sup>4)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 25. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 21 p. marrask. 1 §. — <sup>6)</sup> S:n 26 p. huhtik. 10 §. — <sup>7)</sup> Ks. s. 181. — <sup>8)</sup> Valt. pöytäk. 5 p. syysk. 17 §. — <sup>9)</sup> Ks. s. 182. — <sup>10)</sup> Valt. pöytäk. 26 p. huhtik. 19 §.

järjestettävä kaupungin omien virkailijain huolehtiessa niistä. Valiokunta kannatti tällaista järjestelyä ehdottaen samalla ryhtymistä joihinkin käytännöllisiin toimenpiteisiin ja laati edelleen seuraavan laskelman kaupungille siten koituvista vuotuisista kustannuksista kahden virkailijan vapaata asuntoa lukuun ottamatta:

|                                                                       |           |
|-----------------------------------------------------------------------|-----------|
| 1 avustava insinööri, palkkio .....                                   | 4,800: —  |
| 1 putkimestari, palkkio .....                                         | 2,400: —  |
| Putkenlaskijat ja aputyöläiset, määräraha .....                       | 2,000: —  |
| 1 koneenkäyttäjä pumppulaitokseen, palkkio .....                      | 2,400: —  |
| 1 koneenkäyttäjänapulainen, palkkio .....                             | 720: —    |
| 1 suodatuslaitoksen päällysmies, palkkio .....                        | 1,000: —  |
| Suodatuslaitoksen päällysmiehen apulaiset ja apurit, määräraha .....  | 1,800: —  |
| Putkiverkon hoitoon tarvittava ylimääräinen työvoima, määräraha ..... | 1,800: —  |
| Halot pumppulaitosta varten .....                                     | 500: —    |
| Öljy ja trasseli pumppulaitosta varten .....                          | 300: —    |
| Rakennuskonttorin matkarahat .....                                    | 300: —    |
| Lisäpalkkio rakennuskonttorin varastokirjanpitäjälle .....            | 600: —    |
| Yhteensä Smk                                                          | 18,620: — |

Vähennys avustavan insinöörin ja putkimestarin palkkioista heidän käyttämisestään muihin töihin ..... 3,000: —

Kokonaiskustannus Smk 15,620: —

Kaupungininsinööri, jolta rahatoimikamari vielä pyysi asiasta lausunnon, puolsi pääkohdittain valiokunnan ehdotusta tehden siihen kuitenkin sen lisäyksen, että rakennuskonttoriin olisi otettava yksi avustava insinööri lisää. Tälle olisi annettava tehtäväksi viemäri- ja laiturirakennustöiden valvonta ja maksettava 3,600 markan vuosipalkkio.

Rahatoimikamarin sen jälkeen kaupunginvaltuustolle antaman esityksen mukaisesti, joka samoin kuin muut asiaa koskevat asiakirjat julkaistiin painosta <sup>1)</sup>, valtuusto päätti <sup>2)</sup>, että kaupunki itse tammikuun 1 p:stä 1883 lukien ottaisi huostaansa kaupungin vesijohdon käytön ja hoidon, josta kaupungin rakennuskonttori huolehtisi, ja että mainittuun konttoriin silloisen yhden avustavan insinöörin sijaan otettaisiin näitä kaksi, kummatkin kolmen vuoden ajaksi, toinen 4,800 markan ja toinen 3,600 markan vuosipalkoin, minkä oheassa hyväksyttiin edellä mainitun valiokunnan laatima ehdotus vesijohdon hoidosta ja hallinnosta putkimestarin tehtäviä koskevin lisäyksin. Sen lisäksi valtuusto päätti, että rahatoimikamari toistaiseksi sai määrätä avustavien insinöörien keskinäisen työnjaon, että koko laitoksen johto ja kaikkien lausuntojen ja ehdotusten antaminen kuului kaupungininsinööreille ja että vesijohdon hoitoon tarvittava työvoima mikäli mahdollista oli otettava kuukaudeksi kerrallaan.

*Katuvalaistusajan pidentäminen.* Rahatoimikamarin esityksestä, joka oli julkaistu <sup>3)</sup> painosta, kaupunginvaltuusto päätti <sup>4)</sup> pidentää kaupungin katuvalaistusaikaa siten, että kolmannen luokan kaasulyhyt pidettäisiin sytytettyinä puoliyöhön, klo 12:een, eikä klo 11:een, joten koko kaasuvalaistus ulottuisi ensiksi mainittuun kellonlyömään, että edelleen neljän-

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 24 p. lokak. 11 §. — <sup>2)</sup> S:n 5 p. jouluk. 1 §. — <sup>3)</sup> S:n 16 p. toukok. 8 §. — <sup>4)</sup> S:n 7 p. kesäk. 5 §.

nen luokan lyhdyt, jotka kaikki oli sammutettu klo 3 a.p., syys-, tammi-, helmi- ja maaliskuussa palaisivat klo 4:ään a.p. ja loka-, marras ja joulukuussa klo ½ 5:een a.p. samoin kuin että viimeksi mainittujen lyhtyjen valaistusvuoteen lisättäisiin elokuun 1 ja 15 p:n sekä huhtikuun 16 ja 30 p:n väliset ajat, joina nämä lyhdyt samoin kuin elokuun jälkipuoliskona ja huhtikuun alkupuoliskona pidettäisiin sytytettynä klo 3:een a.p.

*Uusien kaasulyhtyjen asettaminen.* Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti <sup>1)</sup>, että molemmiin puolin Nikolainkirkon Senaattorin puoleisia portaita, erääseen Rautatientorilla olevaan rautapylvääseen sekä Kauppa- ja Rantatorien kulmaan asetettaisiin uudet kaasulyhdyt, joissa oli Siemens'in regeneratiivipolttimet, ja sen sijaan poistettaisiin sopiva määrä mainittuihin paikkoihin aikaisemmin asetettuja lyhtyjä.

*Nikolainkirkon tornikellon valaiseminen.* Laivanpäällikköyhdistys anoi, että Nikolainkirkon tornin etelänpuoleisessa osassa oleva tornikello varustettaisiin läpinäkyvällä kellotaululla, joka pimeänä vuorokaudenaikana valaistaisiin sisältäpäin kaasulla. Lähetettyään <sup>2)</sup> asian rahatoimikamariin ja kaupungin evankelis-luterilaisen seurakunnan kirkkoneuvoston tiedustelun johdosta ilmoitettua, että kirkkohallinnon taholta ei ollut estettä työn suorittamiselle kaupungin kustannuksella, valtuusto päätti <sup>3)</sup> kamarin ehdotuksen mukaisesti valtuuttaa kamarin suorittamaan puheena olevan työn sekä käyttämään enintään 2,200 markkaa kellotaulun hankkimiseen ja kaasujohdon järjestämiseen torniin sekä enintään 300 markkaa vuodessa kellotaulun valaisemiseen.

*Lisämääräraha rakennuskonttorin vuokraa varten.* Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto myönsi <sup>4)</sup> 175 markan lisäyksen rakennuskonttorin huoneiston vuokramäärärahaan.

*Erottajatorin varrella olevan ulkokuonerakennuksen kuntoonpaneminen.* Kun kanslianeuvos J. J. W. Laguksen Länt. Henrikinkadun 2:ssa olevan talon pihamaalla oleva rumentava ulkokuonerakennus sen johdosta, että viereiselle tontille rakennettu uudisrakennus oli sijoitettu mainitulle tontille kaupunginasemakaavan mukaisesti määrättyyn katulinjaan, oli joutunut n.s. Erottajatorin reunaan, läänin kuvernööri ehdotti, että kaupungin kustannuksella ryhdyttäisiin korjaamaan mainitun ulkokuonerakennuksen ulkosivua miellyttävämpään asuun. Kaupunginvaltuuston lähetettyä <sup>5)</sup> asian rahatoimikamariin, jota samalla myöskin kehoitettiin neuvottelemaan kanslianeuvos Laguksen kanssa mainitun talon lunastamisesta kaupungille, kamari esitti, että kuvernöörin ehdottamat työt suoritettaisiin ja niiden kustannukset kaupungininsinöörin tekemän arvioinnin mukaisina merkittäisiin vuoden 1883 talousarvioon. Sen ohessa valtuusto ilmoitti, että sen kanslianeuvos Laguksen kanssa käymät neuvottelut talon myymisestä olivat jääneet tuloksettomiksi. Kaupunginvaltuusto päätti <sup>6)</sup> sen jälkeen suorittaa työt kaupungininsinöörin kustannusarvion mukaisesti; kuitenkin oli ennen niiden alkamista hankittava kanslianeuvos Laguksen suostumus.

*Lisämääräraha laiturirakennusten kunnossapitoa varten.* Kaupungininsinöörin esityksestä ja rahatoimikamarin sitä puollettua kaupunginvaltuusto myönsi <sup>7)</sup> Sörnäsän satamalaiturin töitä varten 4,000 markan ja Eteläsataman makasiinin edustalla suoritettavia vastaavia töitä varten

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 7 p. kesäk. 5 §. — <sup>2)</sup> S:n 26 p. huhtik. 9 §. — <sup>3)</sup> S:n 29 p. kesäk. 21 §. — <sup>4)</sup> S:n 6 p. huhtik. 20 §. — <sup>5)</sup> S:n 24 p. lokak. 7 §. — <sup>6)</sup> S:n 5 p. jouluk. 4 §. — <sup>7)</sup> S:n 21 p. marrask. 16 §.

2,000 markan lisäyksen katujen, kanavain, laituriin y.m. kunnossapito-määrärahaan.

*Aakkosellisen rekisterin laatiminen äänestysluetteloon.* Uutta kunnallista vaalijärjestystä koskevaa kysymystä käsittelemään asetetun valiokunnan <sup>1)</sup> ehdotuksesta kaupunginvaltuusto päätti <sup>2)</sup> anoa, että maistraatti ottaisi harkittavakseen, voitaisiinko vuosittain laatia aakkosellinen luettelo kaupungin äänioikeutetuista jäsenistä sekä mitä kustannuksia siitä aiheutuisi. Maistraatin tämän johdosta ilmoitettua, että Suomen sotakomissariaatin kamarikirjuri G. M. Sterenius oli ilmoittanut suostuvansa 900 markan palkkiosta laatimaan aakkosellisen rekisterin kaupungin äänestysluetteloon sekä antanut tästä kirjallisen sitoumuksen, valtuusto hyväksyi <sup>3)</sup> hänen tarjouksensa ehdoin, että hän laati aakkosellisen luettelon erikseen kustakin vaalipiiristä.

*Avustus taideteollisuusyhdistyksen veistokoululle.* Suomen taideteollisuusyhdistys anoi kaupunginvaltuustolta, että se vuonna 1883 edelleen saisi nauttia 5,000 markan suuruista avustusta veistokoululleen. Rahatoimikamari ottikin ehdotukseensa mainitun vuoden talousarvioksi tämän suuruisen määrärahan puheena olevaan tarkoitukseen. Talousarviovaliokunnan mietinnössään <sup>4)</sup> ehdotettua, että veistokoululle myönnettäisiin vain 4,500 markan avustus kaupungin paloviinavero-osuudesta eikä määrärahaa verotusvaroista, valtuusto vuoden 1883 talousarvion järjestelyssä päätti <sup>5)</sup> merkitä kyseiseen tarkoitukseen 5,000 markan suuruisen määrärahan, mistä 4,500 markkaa otettaisiin paloviinavaroista <sup>6)</sup> ja 500 markkaa verotusvaroista.

*Avustus kauppaopistolle.* Filosofianmaisteri O. Lindholmin tekemän anomuksen, että hänen vasta perustamalleen kauppaopistolle myönnettäisiin avustusta, kaupunginvaltuusto lähetti <sup>7)</sup> talousarviovaliokuntaan. Tämän mietinnössään <sup>4)</sup> puolestaan ehdotettua anomuksen evättäväksi valtuusto talousarvion järjestelyssä päätti <sup>5)</sup> merkitä kaupungin vuoden 1883 menosääntöön 2,500 markan määrärahan tähän tarkoitukseen.

*Orkesterien avustaminen.* Porin soitannollisen seuran orkesterin johtajan C. Gottschalksenin anomuksen saada 40,000 tai vaihtoehtoisesti 20,000 markkaa vuotuista avustusta ylläpitääkseen kaupunginorkesteria Helsingissä kaupunginvaltuusto epäsi <sup>8)</sup>.

Samoin kaupunginvaltuusto epäsi <sup>9)</sup> kapellimestari R. Kajanuksen Helsingin orkesteriyhdistyksen puolesta esittämän anomuksen, että yhdistyksen orkesterin ylläpitämiseksi myönnettäisiin 15,000 markan vuotuinen avustus.

*Eläke.* Vaivaistalon tarkastajan lesken E. Eklundin eläkeanomuksen kaupunginvaltuusto epäsi <sup>10)</sup>.

*Henkilökohtainen avustus.* Pientenlastenkoulun opettajattaren neiti A. Skogbergin avustusanomuksen, jota kansakoulujohtokunta oli puoltanut, kaupunginvaltuusto epäsi <sup>11)</sup>.

*Hautausavustus.* Maistraatin puoltolauseen mukaisesti kaupunginvaltuusto myönsi <sup>12)</sup> vanginvatijan leskelle M. K. Walleniukselle 150 markkaa hautausavustukseksi hänen miesvainajansa A. Walleniuksen kuoleman jälkeen.

<sup>1)</sup> Ks. s. 191 ja valt. pain. asiakirj. n:o 3. — <sup>2)</sup> Valt. pöytäk. 28 p. maalisk. 2 §. — <sup>3)</sup> S:n 24 p. lokak. 13 §. — <sup>4)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 31. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §. — <sup>6)</sup> Ks. s. 229. — <sup>7)</sup> Valt. pöytäk. 5 p. jouluk. 7 §. — <sup>8)</sup> S:n 26 p. huhtik. 13 §. — <sup>9)</sup> S:n 28 p. jouluk. 4 §. — <sup>10)</sup> S:n 3 p. lokak. 7 § ja 10 p. lokak. 2 §. — <sup>11)</sup> S:n 29 p. kesäk. 23 §. — <sup>12)</sup> S:n 26 p. huhtik. 18 §.

*Matka-apuraha.* Rahatoimikamarin ehdotuksesta kaupunginvaltuusto myönsi <sup>1)</sup> kaupungininsinööri F. O. Ehrströmille, joka oli saanut virkavapautta <sup>2)</sup> tehdäkseen opintomatkan ulkomaille, 500 markan matka-apurahan ehdoin, että hän sitoutui matkan varrella omistamaan erikoista huomiota kaatopaikkojen ja makkien tarkoituksenmukaiselle järjestelylle ja palatessaan antamaan selonteon havainnoistaan.

Myöhemmin kaupunginvaltuusto tehdystä anomuksesta päätti <sup>3)</sup> antaa kaupungininsinööri Ehrströmille suosituksen hänen päästäkseen sellaisiin laitoksiin, joihin tutustuminen saattoi olla hänelle hänen ammattinsa kannalta kehittävää.

*Kaupungin lahjoitusrahastojen sijoitus ja kirjanpito.* Kaupunginvaltuusto oli vuonna 1881 lähettänyt <sup>4)</sup> rahatoimikamarin tekemän esityksen kaupungille lahjoitettujen rahastojen pääomainsijoittamisesta ja näiden rahastojen erillisestä kirjanpidosta talousarviovaliokuntaan. Tämän annettua vuonna 1882 asiasta lausunnon valtuusto siinä tehdyn ehdotuksen mukaisesti päätti <sup>5)</sup>, että kaupungin rahastoille järjestettäisiin erityinen kirjanpito, minkä jälkeen kaupungin oma kirjanpito käsittäisi ainoastaan kaupunginkassan tulot ja menot, ja että mainitut rahastot erotettaisiin kaupunginkassasta ja sijoitettaisiin Suomen valtion ja hypoteekkiyhdistyksen obligatioihin; poikkeuksena tästä olisivat kuitenkin kaupungin seurahuoneen 280 osaketta, jotka edelleen säilytettäisiin, sekä 14,000 markan rahamäärä, joka kiinnitystä vastaan oli annettu lainaksi K. W. Törmälän rahastosta ja edelleen jäisi lainaksi.

*Kaupungin vuoden 1883 meno- ja tulosääntö.* Maistraatti antoi kaupunginvaltuuston tarkastettavaksi rahatoimikamarin laatiman Helsingin kaupungin vuoden 1883 meno- ja tuloarvion <sup>6)</sup> siihen liittyvine asiakirjoinineen. Valtuusto lähetti asian jo aikaisemmin asetettuun <sup>7)</sup> talousarviovaliokuntaan, johon kuuluivat vtt Dittmar, Malmgren, Charpentier, Asp, Bergroth ja Grönqvist sekä päätoimittaja, filosofianmaisteri J. A. Schaudman. Sen jälkeen antamassaan mietinnössä <sup>8)</sup> valiokunta ehdotti joitakin muutoksia kamarin ehdotukseen.

Kaupunginvaltuuston talousarvion käsittelyssä <sup>9)</sup> vahvistaman vuoden 1883 meno- ja tulosäännön loppusummat olivat seuraavat:

#### *Menot.*

|                                       |     |             |
|---------------------------------------|-----|-------------|
| I. Kaupungin velat .....              | Smk | 187,403: 97 |
| II. Kaupungin virastot .....          | »   | 140,772: 27 |
| III. Kunnallishallinto .....          | »   | 121,604: 12 |
| IV. Katuvalaistus .....               | »   | 83,373: 83  |
| V. Palolaitos .....                   | »   | 58,063: 30  |
| VI. Poliisi- ja vankeinhoito .....    | »   | 145,980: —  |
| VII. Terveys- ja sairaanhoito .....   | »   | 32,523: —   |
| VIII. Vaivahoito .....                | »   | 108,771: 60 |
| IX. Opetustoimi .....                 | »   | 172,553: 33 |
| X. Kaupungin yleiset rasitukset ..... | »   | 370,132: 54 |

<sup>1)</sup> Valt. pöytäk. 24 p. tammik. 8 §. — <sup>2)</sup> Ks. s. 256. — <sup>3)</sup> Valt. pöytäk. 28 p. helmik. 9 §. — <sup>4)</sup> Ks. s. 185. — <sup>5)</sup> Valt. pöytäk. 24 p. tammik. 3 §. — <sup>6)</sup> Painettu ilman numeroa. — <sup>7)</sup> Valt. pöytäk. 21 p. marrask. 21 §. — <sup>8)</sup> Valt. pain. asiakirj. n:o 31. — <sup>9)</sup> Valt. pöytäk. 28 p. jouluk. 5 §.



|       |                                   |          |                   |
|-------|-----------------------------------|----------|-------------------|
| XI.   | Vesijohto .....                   | Smk      | 94,620: —         |
| XII.  | Rakennukset ja yleiset työt ..... | »        | 770,030: —        |
| XIII. | Sekalaista .....                  | »        | 133,425: —        |
|       |                                   | Yhteensä | Smk 2,419,252: 96 |

*Tulot:*

|       |                                                         |          |                   |
|-------|---------------------------------------------------------|----------|-------------------|
| I.    | Arvioitu käytettävissä oleva säästö vuodesta 1881 ..... | Smk      | 316,900: —        |
| II.   | Korot .....                                             | »        | 55,669: 15        |
| III.  | Tontinlunastusmaksut .....                              | »        | 25,000: —         |
| IV.   | Kaupungin kiinteä omaisuus .....                        | »        | 137,010: —        |
| V.    | Tonttiverot .....                                       | »        | 2,100: —          |
| VI.   | Tuloa tuottavat oikeudet .....                          | »        | 370,246: —        |
| VII.  | Sekalaista .....                                        | »        | 24,940: —         |
| VIII. | Valtionavustukset .....                                 | »        | 501,899: 06       |
| IX.   | Vesijohto .....                                         | »        | 100,000: —        |
|       | Laina kahda vuotta pitemmin maksuajoin ....             | »        | 345,000: —        |
|       | Verotus .....                                           | »        | 540,488: 75       |
|       |                                                         | Yhteensä | Smk 2,419,252: 96 |

Vuoden 1882 talousarvioon verrattuna vahvistetussa vuoden 1883 talousarviossa on havaittavissa erinäisiä muutoksia, joista tärkeimpiä seuraavassa kosketellaan.

**M e n o s ä ä n t ö.** Ensimmäisen, kaupungin velkain pääluokan määrärahat vähentyivät vuoden 1882 vastaavaan pääluokkaan verraten Smk 177,107: 51. Vähennys johtui kokonaan siitä, että vuoden 1880 järjestelylainan viimeiset erät ynnä korot, yhteensä Smk 210,000: —, oli suoritettu vuonna 1882 ja ettei määrärahaa tätä lainaa varten siis enää tarvittu vuoden 1883 menosääntöön. Sitäpaitsi jäivät rahastojen erikseen kirjaamista koskevan valtuuston päätöksen <sup>1)</sup> johdosta pois 280 vaivaihoidon hyväksi lahjoitettua Seurahuoneen osaketta, Smk 32,000: —, sekä kaikkien lahjoitusrahastojen korot, yhteensä Smk 13,450: 36. Uusia määrärahoja merkittiin sen sijaan Smk 8,600 valtionkonttorin viemärien rakentamiseksi kaartin maneesin alle myöntämän korottoman lainan <sup>2)</sup> suorittamiseen sekä Smk 69,750: — vuoden 1882 uudisrakennus- ja järjestelylainan <sup>3)</sup> korkoja varten. — Toinen pääluokka, Kaupungin virastot, osoitti lisäystä yhteensä Smk 17,400: —. Tästä tuli Smk 5,200: — raastuvanoikeuden osalle lisäyksen aiheutuessa pääasiallisesti siitä, että neljälle rikosasiain notariukselle oli myönnetty <sup>4)</sup> kullekin 1,000 markan palkankorotus, sekä uudesta 800 markan määrärahasta näiden notariusten puhtaaksikirjoituskustannuksia <sup>4)</sup> varten; Smk 11,200: — taas aiheutui maistraatin ja raastuvanoikeuden palveluskunnan palkkioitten korotuksesta <sup>5)</sup> ja 1,000 markkaa tarverahain lisäämisestä. — Kolmannessa pääluokassa, Kunnallishallinto, kokonaismäärä lisääntyi Smk 5,260: 33. Rahatoimikamarille merkittiin kanslia-apulaisia, vahtipalveluskuntaa ja tarverahoja varten aikaisemmin olleen 4,500 markan yhteismäärärahan sijasta kaksi tarkemmin määritettyä määrärahaa, nim. 2,400 markkaa kanslia-apua ja vahtipalveluskuntaa varten ja

<sup>1)</sup> Ks. s. 241. — <sup>2)</sup> Ks. s. 37. — <sup>3)</sup> Ks. s. 227 ja seur. — <sup>4)</sup> Ks. s. 231. — <sup>5)</sup> Ks. s. 231 ja seur.

3,000 markkaa tarverahoiksi. Tämän 900 markan lisäyksen korvasi kokonaan se, että vuokramääräraha aleni 2,300 markkaa; kamarin määrärahat supistuivat siten 1,400 markkaa. Rahatoimikonttorin kohdalla korotettiin m.m. ylimääräisten apulaisten määrärahaa Smk 800: —. Tuulaakikonttorissa tulivat lisäksi tullikamarin huoneiston vuokra <sup>1)</sup>, Smk 3,500: —, mainitun huoneiston halkoja varten Smk 200: — sekä tullikamarin palveluskunnan päivystyshuoneen vuokra <sup>2)</sup>, Smk 400: —, ja korotettiin m.m. vaakamestarinapulaisten <sup>3)</sup> määrärahaa Smk 200: —. Satamakonttorin kohdalla korotettiin satamakapteenin ja satamakirjanpitäjän arvioituja kantoprosentteja yhteensä Smk 411: — sekä halko-, valaistus- y.m. määrärahoja Smk 200: —, jota vastoin Sörnäsän satamamestarin vuokrat rahat <sup>4)</sup>, Smk 400: —, jäivät pois. Rakennuskonttorissa tuli uutena määrarahana lisäksi puolet uuden avustavan insinöörin <sup>5)</sup> palkasta, Smk 2,400: —, ja neljännes putkimestarin <sup>5)</sup> palkasta, Smk 600: —, sekä huonekaluja varten 380 markan määräraha, minkä ohessa konttorin huoneiston vuokramäärärahaa korotettiin Smk 350: —, tarverahoja Smk 300: — ja kirjanpitäjän palkkaa 100 markkaa ikäkorotuksen takia. Sitä vastoin merkittiin 5,000 markan suuruisen kaupunginasemakaavan uudestijärjestelyä ja laajentamista varten suoritettavissa mittauksissa tarvittavien apulaisten määrärahan sijaan 2,000 markkaa aikaisemmin tehtyjen mittausten perusteella suoritettavassa kaupunginasemakaavan uudestijärjestely- ja laajentamissuunnitelmien laatimisessa käytettäviä piirustusapulaisia varten. Konttorin määrärahat kohosivat siten yhteensä Smk 1,130: —. — Neljännessä, Katuvalaistuksen pääluokassa kokonaissumma lisääntyi Smk 7,987: 88 ja lisäys kohdistui yksinomaan kaasuvalaistukseen. Tässä oli havaittavissa 206: 35 markan vähennys sen johdosta, että yksityisen kulutuksen antaman voiton johdosta tehtyä vähennystä lisättiin tällä määrällä. Uusina määrärahoina merkittiin sen sijaan Smk 2,600: 73 valaistusta varten kolmella n.s. Siemensin lampulla <sup>6)</sup>, Smk 200: — katsastusmiehen palkkioksi <sup>7)</sup> ja Smk 300: — Nikolainkirkon tornikellon valaisemista <sup>8)</sup> varten. Muu osa lisäyksestä aiheutui pääasiallisesti valaistusaikojen pidentämisestä <sup>8)</sup>. — Viidennessä, Palolaitoksen pääluokassa kokonaismäärä väheni Smk 1,078: 20. Vähennys aiheutui etupäässä siitä, että heinäin, kaurain ja halkojen hintain arvioitiin alenevan. Heinä- ja kauramäärärahaa alennettiin siten Smk 3,650: — ja halkomäärärahaa Smk 412: 20; sitäpaitsi aleni uusien työkalujen ostomääräraha Smk 1,416: —. Sen sijaan merkittiin uusia määrärahoja uuden palolennättimen kunnossapitoa <sup>9)</sup> varten Smk 500: — ja sen aiheuttamiin arvaamattomiin menoihin Smk 200: — sekä lisättiin palokonsaapelin palkkausmäärärahaa uuden 40 markan kalliinajanlisäyksen johdosta yhteensä 2,400 markkaa, uusien hevosten ostomäärärahaa 800 markkaa ja määrärahaa lahjapalkkioita, tulipaloissa tarvittavaa vettä y. m. varten 500 markkaa. — Kuudennessa, Poliisi- ja vankeinhoito nimisessä pääluokassa kokonaislisäys oli Smk 18,120: — ja kohdistui kokonaan järjestyspoliisiin <sup>10)</sup> määrärahoihin. Tähän merkittiin kahden uuden ylikonsaapelin palkat, Smk 3,000: —, kuuden uuden vanhemman konstaapelin palkat, Smk 6,600: —, ja kuuden uuden nuoremman konstaapelin palkat, Smk 6,000: —, sekä uudet määrärahat neljän uuden hevosen pitoa, kengittä-

<sup>1)</sup> Ks. s. 221. — <sup>2)</sup> Ks. s. 221. — <sup>3)</sup> Ks. s. 232. — <sup>4)</sup> Ks. s. 245. — <sup>5)</sup> Ks. s. 238. — <sup>6)</sup> Ks. s. 239. — <sup>7)</sup> Ks. s. 254. — <sup>8)</sup> Ks. s. 238. — <sup>9)</sup> Ks. s. 235. — <sup>10)</sup> Ks. s. 236.

mistä y. m. varten, yhteensä Smk 2,520: —. — Seitsemänteen, Terveiden- ja sairaanhoidon pääluokkaan tuli ainoastaan yksi uusi määräraha, nim. 1,200 markkaa naislääkärin <sup>1)</sup> palkkaamista varten. — Kahdeksannessa, Vaivais-hoito nimisessä pääluokassa määrärahat lisääntyivät yhteensä Smk 4,988: 60. Uusi oli tässä Smk:n 2,171: 60 määräraha työ- ja vaivaistalon mielisairaiden osaston kalustoa ja vaateustarpeita varten. Köyhäin avustuspäämäärärahoja lisättiin Smk 1,000: —, työ- ja vaivaistalon köyhien vaateusmäärärahaa niinikään Smk 1,000: —, sen kalustomäärärahaa Smk 900: —, halkomäärärahaa Smk 500: — sekä kahden hevosen kauvoja varten merkittyä määrärahaa Smk 100: —. Sitä vastoin poistui eräs 500 markan eläke ja alennettiin työ- ja vaivaistalon korjaustöiden määrärahaa Smk 183: —. — Yhdeksäs pääluokka, Opetustoimi, osoitti lisäystä Smk 22,333: 33. Siitä tuli Smk 2,500: — kauppaopiston, Smk 14,333: 33 kansakoulujen ja Smk 5,500: — kansankirjaston ja lukusalin osalle. Kauppaopiston <sup>2)</sup> määräraha oli uusi. Kansakoulujen määrärahoista olivat uusia Smk 200: — vahtimestarinapulaista varten ja Smk 500: — yläkoulujen matrikelin pitoa <sup>3)</sup> varten. Opettajain ja opettajattarien palkkamääräraha kohosi uusien ikäkorotusten johdosta yhteensä Smk 630: 66, tarkastajan palkka Smk 2,000: — ja taloudenhoitajan Smk 500: —, opettajain ja opettajattarien palkkiomäärärahat heidän lukumääränsä lisääntymisen takia yhteensä Smk 6,400: —, vuokramääräraha Smk 1,500: —, opetusvälineiden määräraha Smk 1,300: —, kouluhuonekalujen määräraha Smk 500: —, koulutalojen y. m. kunnossapitomääräraha Smk 302: 67 ja varattomien kansakouluoppilaiden vaatetusmääräraha Smk 1,000: —. Ainoastaan käsityöainesten määräraha supistui, nim. Smk 500: —. Kansankirjaston ja lukusalin useimmat määrärahat muuttuivat jonkin verran kirjaston muutettua uuteen kirjastotaloon. Kokonaan uusia olivat määräraha lukusaliapulaista varten, Smk 600: —, talonmiehen palkkauspäämääräraha, Smk 200: — (ynnä vapaa asunto ja halot), sekä palovakuutusmaksuja varten Smk 600: —. Kirjastonhoitajan palkkio <sup>4)</sup> kohosi Smk 800: —, lainausapulaisten määräraha Smk 600: —, vahtimestarin palkkio Smk 520: — ja määrärahat kirjoja, aikakauslehtiä ja sidotusta varten, Smk 3,000: — sekä halko- ja valaistusmääräraha Smk 1,000: —. Sitä vastoin poistui vuokramääräraha, Smk 1,000: —, ja supistettiin sekalaisten ja arvaamattomien menojen määrärahaa Smk 820: —. — Kymmenennessä pääluokassa, johon sisältyivät Kaupungin yleiset rasitukset, kokonaismäärä kohosi Smk 23,667: —; koko lisäys kohdistui majoitukseen, jota varten tällä kerralla merkittiin yksi ainoa erittelemätön määräraha, Smk 24,167: — suurempi kuin vuoden 1882 talousarvion eriteltyjen määrärahain summa. Majoituslautakunnan huoneiston vuokramäärärahaa alennettiin Smk 500: —. — Yhdennessätoista pääluokassa, jonka otsakkeena oli Vesijohtolaitos, lisäys oli Smk 36,280: —. Sen johdosta että kaupunki itse otti haltuunsa aikaisemmin insinööri R. Huberille urakalle annetun vesijohdon hallinnon ja käytön, merkittiin lukuun Hallinto ja käyttö etusijassa uusien toimenhaltijain palkkiot <sup>5)</sup>, nim. puolet rakennuskonttorin vanhemman avustavan insinöörin palkkiosta, Smk 2,400: — (ynnä vapaa asunto), kolme neljänestä putkimestarin palkkiosta, Smk 1,800: —, putkenlaskijain ja apurien palkkioita varten Smk 2,000: —, pumppulaitoksen koneenkäyttäjän

<sup>1)</sup> Ks. s. 254. — <sup>2)</sup> Ks. s. 240. — <sup>3)</sup> Ks. s. 233. — <sup>4)</sup> Ks. s. 232. — <sup>5)</sup> Ks. ss. 237—238.

palkkio, Smk 2,400: — (ynnä vapaa asunto), koneenkäyttäjän apulaisen palkkio, Smk 720: —, suodatuslaitoksen päällysmiehen palkkio, Smk 1,000: — (ynnä vapaa asunto), sekä suodatuslaitoksen päällysmiehen apulaisten ja apurien palkkioita varten Smk 1,800: —; edelleen määrärahat ylimääräisiä putkijohtotyöntekijöitä varten, Smk 1,800: —, pumppuhuoneen halkoja varten, Smk 500: —, sekä öljyjä ja trasselia varten, Smk 300: —. Vedenkulutusmaksujen veloitusta varten merkittiin edelleen 200 markkaa enemmän kuin edellisenä vuonna. Sen sijaan poistuivat kokonaan urakkamaksu vesijohdon hallinnosta ja käytöstä, Smk 16,000: —, sekä Vanhankaupungin suodatusalueen vuokramääräraha, Smk 200: —, joten puheena olevan luvun loppusumma aleni Smk 1,280: —. Luvussa Kunnossapito (aikaisemmin Kunnossapito ja sekalaista) alennettiin Vanhankaupungin talousrakennusten ja pumppuhuoneen kunnossapito- ja palovaikutusmaksujen y. m. määrärahaa Smk 2,200: — ja poistettiin kokonaan Forsbyn tilan rajalla olevien aitojen korjausmääräraha, Smk 150: —, asuinrakennusten kuntoonpanomääräraha, Smk 3,000: —, määräraha lat-tian tekemiseksi pumppuhuoneeseen, Smk 620: —, ja kaiteen rakentamiseksi, Smk 270: —. Tämän luvun loppusumma väheni niinmuodoin Smk 6,240: —. Lukuun Laajennuksia merkittiin uusina määrärahoina Smk 2,400: — pumppuhuoneeseen järjestettävää automaattista vedenkorkeuden mittaria ynnä sinne vieviä johtoja sekä puhelinjohtoa varten, Smk 3,000: — vartiotuvan rakentamiseksi Eläintarhan vesisäiliön luo sekä Smk 600: — kahden vedenottopostin järjestämiseksi keskiesplanaadiin <sup>1)</sup>; tässä kohden korotettiin lisäksi putkiverkon laajentamismäärärahaa Smk 37,800: —, joten luvun loppusumma lisääntyi Smk 43,800: —. — Kahden-entoista pääluokan, Rakennukset ja yleiset työt, kokonaismäärä aleni Smk 56,900: —. Kunnossapitomäärärahojen ryhmään merkittiin uusi 6,000 markan määräraha kalustoa ja työvälineitä varten. Tässä korotettiin kaupungin yleisten maanteiden y. m. määrärahoja Smk 2,420: —, kaupungin viertoteiden määrärahoja Smk 5,500: — ja kaupungin satamain määrärahoja Smk 32,300: —, jota vastoin katujen, kanavain, laskuojien ja rantalaiturien kunnossapitomäärärahoja vähennettiin Smk 35,780: —, istutusten määrärahaa Smk 1,160: —, kaupungin yleisten paikkain ja kadun-osuuksien puhtaanapitomäärärahaa Smk 100: — sekä pesulaiturien, poijujen, lyhtypylväiden, halkomittojen y. m. kunnossapitomäärärahaa, johon myöskin työkalujen kunnossapito aikaisemmin oli sisällytetty, Smk 2,000: —. Kunnossapitomäärärahat lisääntyivät siten Smk 7,180: —. Uudistoiden määrärahoista taas korotettiin katujen tasoitusmäärärahaa yhteensä Smk 15,430: — ja viemärijohtojen ja laskuojien määrärahaa yhteensä Smk 64,690: —, jota vastoin laiturien rakennusmääräraha, joka vuonna 1882 oli 26,000 markan suuruinen, jäi kokonaan pois ja huonarakennusmäärärahoja supistettiin Smk 118,200: —. Viimeksi mainittu vähennys aiheutui siitä, että seuraavat edellisen vuoden talousarvion määrärahat poistuivat, nim.: Smk 100,000: — raatihuoneen uudestirakentamista varten, Smk 100,000: — Malminkadun kansakoulutalon rakentamista varten, Smk 30,000: — lisärakennuksen teettämiseksi mielisairaille henkilöille vaivaistaloon, Smk 45,000: — Vanhankaupungin myllyn uudestaanrakentamiseen ja Smk 1,200: — Sörnäsän keittuhuoneen muuttamisen sikäläisen satamakonttorin tarpeisiin. Sen sijaan merkittiin

<sup>1)</sup> Ks. s. 222.

määräraha kunnallisen sairaalan<sup>1)</sup> rakentamista varten, Smk 80,000: —, kauppahallien rakentamiseksi Kasarmintorille Smk 50,000: — sekä tavara-suojain<sup>2)</sup> rakentamista varten yhteensä Smk 28,000: —. Näiden muutosten tuloksena oli uudisrakennusmäärärahain osalta 64,080 markan vähennys. — Kolmastoista pääluokka, Sekalaista, osoitti lopuksi vähennystä yhteensä Smk 21,287: 66. Uusia olivat tässä 2,300 markan määräraha ylimääräistä palovakuutusmaksua varten, joka kannettaisiin Oulussa sattuneen suuren tulipalon palovahinkojen peittämiseksi, 3,000 markan määräraha vuosina 1879—82 julkisista tilaisuuksista kannettujen vaivaismaksujen palauttamista<sup>3)</sup> varten, 900 markan määräraha vaaliluettelon rekisterin laatimista<sup>4)</sup> varten sekä 175 markan määräraha vuokra-ajurien rattaiden ja rekien katsastusta varten. Sen ohessa korotettiin lämmitys- ja valaistusmäärärahaa Smk 1,737: 34, palovakuutusmaksujen määrärahaa Smk 600: — sekä verojen ja muiden maksujen lyhennysmäärärahaa Smk 10,000: —. Kaikki nämä korotukset tasoittuivat kuitenkin runsaasti sen johdosta, että kaupunginvaltuuston tarverahamäärärahaa alennettiin 40,000 markkaa; tämän pääluokan muutosten lopputuloksena oli siten, kuten edellä on mainittu, kokonaismäärän väheneminen.

**Tul o s ä ä n t ö.** Ensimmäisessä osastossa, Arvioitu käytettävissä oleva säästö vuodesta 1882, kokonaismäärä lisääntyi Smk 140,324: 94. Kaupunginkassassa mainitun vuoden päättyessä käytettävissä oleva säästö arvioitiin 255,000 markaksi kuluvan vuoden talousarvion 360,000 markan sijasta. Tämän 105,000 markan vähennyksen tasoitti kokonaan se, että tähän osastoon merkityt vähennykset eräiden rahastojen pääomamäärien täydentämiseksi, yhteensä Smk 183,424: 94, kaupunginvaltuuston päätettyä<sup>5)</sup>, että kaupungin rahastoille oli järjestettävä erillinen kirjanpito, kokonaan poistuivat. Uutena eränä merkittiin sen ohessa Smk 61,900: — lunastetuista viertotieobligatioista, jotka uudestaan voitiin laskea liikkeeseen. — Toinen osasto, Korot, osoitti lisäystä Smk 31,317: 61. Uusi oli tässä 33,750 markan suuruinen erä, vuoden 1882 järjestelylainan liikkeeseen laskemattomien obligatioiden korot; sen ohessa korotettiin osakkeiden osinkoa Smk 400: —. Sitä vastoin poistuivat velkakirjojen korot, Smk 1,000: —, ja 250 markan suuruinen vieraiden obligatioiden korkojen erä ja alennettiin erinäisten rahastojen korkoeria yhteensä Smk 1,582: 39. — Kolmannessa osastossa, Tontinlunastusmaksut, kokonaismäärä lisääntyi Smk 10,000: — sen johdosta, että mainitun määräinen uusi tuloerä merkittiin vuokratonttien lunastuksesta kertyväksi. — Neljäs osasto, Kaupungin kiinteä omaisuus, osoitti lisäystä Smk 12,824: —. Tähän merkittiin kaksi uutta vuokraerää, nim. kansankirjastotalon huoneistoista Smk 3,500: — ja muiden kaupungin omistamien kiinteistöjen huoneistoista Smk 1,700: —. Lahjoitettujen tilain tuottoa korotettiin Smk 2,000: —, rakennusten ja tonttien sekä kaupunginasemakaavan alueella olevien pienempien paikkain vuokria (jotka aikaisemmin oli jaettu kahteen nimikkeeseen) Smk 5,000: —, kaupunginasemakaavan ulkopuolella olevien tilojen, huvila-alueiden y. m. vuokria Smk 1,000: —, viertotievuokria Smk 1,074: — ja laidunmaksuja Smk 200: —. Sitä vastoin alennettiin myymäläin ja myyntipöytäin vuokraerää Smk 1,000: —, heinäntekomaksujen erää Smk 400: — ja muiden tilapäisten maan- ja paikkavuokrain erää Smk 200: —. — Viidennessä osastossa, Tonttiverot, korotettiin sen ainoata

<sup>1)</sup> Ks. s. 219. — <sup>2)</sup> Ks. s. 218. — <sup>3)</sup> Ks. s. 230. — <sup>4)</sup> Ks. s. 240. — <sup>5)</sup> Ks. s. 241.

erää Smk 100: —. — Kuudennessa osastossa, Tuloa tuottavat oikeudet, kokonaismäärä kohosi Smk 53,064: —. Tässä korotettiin m. m. Helsinkiin tarkoitettujen tavarain tuulaakimaksujen erää yhteensä Smk 19,000: — ja meritse kaupunkiin saapuvien, sisämaahan tarkoitettujen tavarain tuulaakia yhteensä Smk 4,910: —, liikennemaksuja Smk 25,000: —, mitausmaksuja Smk 1,000: —, satamamaksuja Smk 6,000: —, siltamaksuja Smk 500: —, markkinamaksuja Smk 200: — ja ulkomaalaisten suorittamia maksuja maston vieressä tapahtuvasta ruokatavarain myynnistä samoin Smk 200: —, jota vastoin pääsymaksullisista tilaisuuksista suoritettut maksut<sup>1)</sup>, aikaisemmin Smk 2,500: —, sekä ulkomaalaisten kuukausittain suorittamat maksut, aikaisemmin Smk 1,400: —, kokonaan poistettiin. — Seitsemännessä, Sekalaisten tulojen osastossa vähennys oli Smk 4,600: 28 ja johtui siitä, että erään Nikolainkadun 18:ssa olevan kansakoulutalon huoneiston ja venäläisen sotilasklubin huoneiston vuokraerät, edellinen Smk 400: — ja jälkimmäinen Smk 1,943: 04, poistui-  
vat sekä siitä, että koiraveroa vähennettiin Smk 2,000: — ja kansakoululasten käsitoista saatavien tulojen erää Smk 357: 24. Sitä vastoin korotettiin kansakouluoppilaiden koulumaksujen erää Smk 100: —. — Kahdeksannen osaston, Valtionavut, kokonaismäärä lisääntyi Smk 164,809: 03. Lisäys aiheutui pääasiallisesti siitä, että majoitusavustusta<sup>2)</sup> korotettiin Smk 153,025: 83, koska tammikuun 18 p:nä 1882 annetun asetuksen mukaan Venäjän valtakunnanrahaston tuli kokonaan korvata majoituskustannukset. Sitäpaitsi korotettiin poliisilaitoksen avustusta Smk 11,595: — ja kaupungin osuutta paloviinaverosta Smk 188: 20. — Yhdeksännessä osastossa, Vesijohto, korotettiin vedenmyynnin erää, joka oli tämän osaston ainoa, Smk 15,000: —. — Sen jälkeen merkittiin tulosääntöön siitä 1,458,812 markan määräisestä lainasta<sup>3)</sup>, jonka lisätyt kaupunginvaltuutetut olivat päättäneet otettavaksi, tuloksi yhteensä Smk 345,000: — eli 465,812: — markkaa vähemmän kuin vuoden 1882 talousarvioon lainana kahta vuotta pitemmin takaisinmaksuajoin merkitty määrä oli ollut. Mainitun tuloerän vähennys johtui siitä, että edellisen vuoden tulosääntöön sisällyneet lainaerät: Smk 200,000: — vuoden 1880 uudisrakennus- ja järjestelylainan jäljellä olevan osan suorittamiseen, Smk 40,000: — Malminkadun kansakoulutaltoa varten, Smk 45,000: — Vanhankaupungin myllyn uudestirakentamiseen, Smk 100,000: — raatihuoneen osittaista uudestirakentamista ja siinä suoritettavia muutostöitä varten, sekä Smk 180,812: — vai-  
vaishoidon ja kuumesairaalan hyväksi lahjoitettujen rahastojen pääomamäärien palauttamiseksi entiselleen jäivät pois, kun taas uutena eränä merkittiin 80,000 markan erä kunnallisen sairaalan rakentamista varten ja kanavaverkon laajentamiserää lisättiin Smk 20,000: —. — Verotuksella koottava määrä vahvistettiin lopuksi Smk:ksi 540,488: 75 eli Smk 76,163: 53 pienemmäksi kuin vuoden 1882 talousarviossa.

Talousarvion käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto talousarviovaliokunnan ehdotuksesta päätti, että sen vahvistama vuoden 1883 talousarvio julkaistaisiin painosta.

Muista kaupunginvaltuuston tässä yhteydessä tekemistä päätöksistä tehdään<sup>4)</sup> selkoa muualla tässä kertomuksessa.

<sup>1)</sup> Ks. s. 230. — <sup>2)</sup> Ks. s. 233. — <sup>3)</sup> Ks. s. 173 ja seur. — <sup>4)</sup> Ks. ss. 231, 232 ja 253.